

Meer doen met de Monitor Open Standaarden

Notitie

Vergadering:	Forum Standaardisatie 28 september 2022
Agendapunt:	4 Adoptie
Documentnummer:	FS 20220928.4B
Aan:	Forum Standaardisatie
Van:	Bureau Forum Standaardisatie
Bijlagen:	4B1 Voorbeeld artikel n.a.v. monitor open standaarden

Vraag aan het Forum (ter bespreking/ besluitvorming)

Willen Forumleden naar aanleiding van de Monitor Open Standaarden de volgende actie(s) ondernemen?

1. Is het binnen uw organisatie duidelijk wie naar aanleiding van de Monitor Open Standaardaan aangesproken kan worden op het gebruik van de juiste open standaarden? Met andere woorden: landt het advies van het Forum Standaardisatie aan het OBDO, het [besluit van 7 april 2022](#) binnen uw organisatie/ achterban om dit als taak op te nemen bij de CIO's/ CTO's ? Kunt u daar navraag naar doen?
2. Lukt het u als ambassadeur van het Forum Standaardisatie om in uw netwerk, of uw organisatie regelmatig aandacht te (laten) besteden aan het gebruik van open standaarden naar aanleiding van de IV-meting en de Monitor Open Standaarden, een à twee keer per jaar? Kunt u, in aansluiting van punt 1, hiertoe contact onderhouden met de CIO/ CTO van uw organisatie?
3. Als de vragen bij punt 1 en 2 minder op u van toepassing zijn (of u daartoe minder mogelijkheden ziet) wilt u dan een opiniestuk schrijven rond nut en noodzaak van het gebruik van open standaarden naar aanleiding van de publicatie van de Monitor Open Standaarden dat bijvoorbeeld geschikt is om te publiceren op iBestuur of een ander platform? Een voorbeeld van

hoe een dergelijk stuk eruit zou kunnen zien, geschreven n.a.v. de monitor van 2021 gaat hierbij.

Toelichting

De Monitor Open Standaarden toont aan dat hoewel het gebruik van de open standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst gestaag verbetert, dit vaak nog te langzaam gaat.

De urgentie om deze standaarden te implementeren neemt intussen alleen maar toe. Kort gezegd vanwege:

- digitale systemen in de publieke sector die goed op elkaar aangesloten moeten zijn (toename belang van interoperabiliteit voor de publieke dienstverlening);
- afhankelijkheid van grote leveranciers (toename belang van ontwikkelen van meer digitale autonomie);
- online criminaliteit (toename belang van het creëren van meer veiligheid);
- de opkomst van data-strategieën die open datastructuren vereisen (toename belang betere datadeling)
- nijpende ontoegankelijkheid van publieke informatie (toename belang van de openbaarheid en toegankelijkheid van de publieke digitale ruimte).

Laten publieke organisaties de open standaarden achterwege van de 'pas toe of leg uit'-lijst van het Forum Standaardisatie, dan moet meer aangedrongen worden op bewuste en gegronde uitleg in het jaarverslag. In ieder geval als een organisatie onderwerp van onderzoek is geweest in de Monitor Open Standaarden.

Alleen verslag doen van de metingen is niet genoeg. Hoe kunnen de bevindingen van de monitor beter onder de aandacht gebracht worden?

Daarvoor moeten we de mensen bereiken die in de lokale werkpraktijk beslissen, opdat wij regelmatig, telkens als de Monitor Open Standaarden uitgevoerd, gepubliceerd en naar de Tweede Kamer gestuurd wordt:

- Weten dat er een verbeterkans bestaat.
- Weten hoe die kans in eigen huis vervuld kan worden.
- Beseffen waarom gebruik van open standaarden van belang is.
- Weten bij wie ze moeten zijn. Zowel binnen als buiten de eigen organisatie.

In feite betreft dit lokaal verandermanagement, dat dus per organisatie moet worden afgestemd op de daar heersende omstandigheden. Toch kunnen we enig houvast bieden over de rol van het Forum Standaardisatie. Zonder de lokale verantwoordelijkheid over te nemen, kan het (bureau van het) Forum Standaardisatie inzetten op weten (bewust maken), op kunnen (mogelijk maken) en op doen

(met actie-prikkels). Het gaat er daarbij ook om de juiste mensen te raken op het juiste moment, namelijk als zij voor echte keuzes staan, waarbij open standaarden relevant zijn.

Daarvoor is het nodig om met voldoende regelmaat de boodschap te laten zien en horen. Door te spreken én door te luisteren, in gesprek met de doelgroepen. Die doelgroepen zijn grofweg in drie soorten te verdelen: IT-bestuurders (beslissers), Bedenkers (staf en beleidmakers) en Doeners (voor ICT-aanschaf en realisatie). Elk van de drie groepen is nodig. Het is vooral het gesprek met de beslissers waarvoor de inzet van de leden van het Forum Standaardisatie gevraagd wordt in deze notitie.

In de loop der tijd zijn verschillende activiteiten ontwikkeld om meer met de resultaten van de monitor te doen en meer met mensen aan de lat van de adoptiepraktijk in gesprek te komen. Hieronder een overzicht, zodat u kunt zien in welke context uw inspanningen plaatsvinden.

De geel gearceerde onderdelen zijn de onderdelen waar inzet van de Forumleden de adoptie van open standaarden meer kracht bij kan zetten.

	Bestuurders Forumleden, OBDO Directeuren, CIO's, CISO's,	Bedenkers Staf : beleid, IT, Bedrijfsvoering	Doeners Architecten, beheerders en inkopers van ICT-voorzieningen)
Weten dat het gebruik van open standaarden gemeten wordt door	<p>Agendering op bestuurstafels</p> <p>Publicatie de monitor (inc. IV meting) op de website</p> <p>Toezending aan de Tweede Kamer</p> <p>Analyse naar organisatie</p> <p>Spreken organisaties</p>	<p>Leken-introductie doelpraktijk, via website BFS</p> <p>Webinars, zoals over succesvolle aanbestedingen in 2021</p> <p>GAP-analyse per organisatie</p> <p>Interviews, video's op de website van het Forum Standaardisatie</p> <p>Samenvatting OS-beleid op de website</p>	<p>U bent-in-beeld"-emails</p> <p>"U-bent-beoordeeld"-emails</p> <p>Jaarlijkse gesprekken met betrokkenen aanbestedingen en voorzieningen</p> <p>Voorzieningen-info op NORAwiki</p> <p>Ontwikkeling interactieve Monitor-Wiki over aanbestedingen bij NORA</p>

			Relatiebeheer door accountmanagers
Weten hoe open standaarden toegepast kunnen worden door	<p>dit als duidelijke taak op te nemen in de organisatie, gekoppeld aan de functie van de CIO/ CTO/ CISO</p> <p>in gesprekken te wijzen op hulpmiddelen zoals de Beslisboom Open Standaarden.</p>	<p>Handreiking Vragen om open standaarden bij inkoop</p> <p>Overige onderdelen website Forum Standaardisatie</p> <p>Infosessie op maat bij organisaties</p> <p>Beslisboom Relevante open standaarden</p>	<p>Handreiking Vragen om open standaarden bij inkoop</p> <p>Spreekuur open standaarden</p> <p>Beschikbaarheid BFS voor advies op maat</p>
Weten waarom	Artikelen in vakpers	<p>Bericht opinieleiders</p> <p>Ontwikkeling website Forum standaardisatie</p> <p>Waarom meer herhalen en benadrukken in stukken</p>	Oproepen in vak-fora, zoals de NORA